

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre ... 180 Lei.
Fél évre ... 90 Lei.
Egy negyed évre 45 Lei.
Egy órára ... 15 Lei.

Hirdetések
Árszabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 88.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat

Sulvardul Regela Ferd.

and L. (Jószai tőh.-nt) 22.

TELEFON-SZÁM 151.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Csütörtök szeptember 29

Felhívás.

Holnap Aradra érkeznek latin fajtestvéreink, dicső szövetségeseink fiait. Azzal a felhívással fordulok Arad népéhez, használja fel ezt az alkalmat a szimpátia és mélyszéles rokonszenv őszinte megnyilatkozására. Éreztesse a városunkba érkező olasz fajtestvéreinkkel, hogy ünnepet érünk akkor, amikor itt üdvözölhetjük őket, az olasz kultúra reparezentánsait, az olasz ifjúság szívevirágát. — Mondjunk nekik lelkes, szívből jövő istenhozzádot, akik a kéklő Itália szeretetét, lelkesedését és szimpátiáját hozzák el nekünk. A világ háboruban váll-váll mellett harcoltunk. A háboru után a kultúra mezijén folytassuk ezt a vállvetett munkásságot, a román kultúra üdvözölje testvéri kézsorítással a holnap érkező olasz latin kulturát.

Felhívom ezért a város központjában lakó polgárságot, hogy tüzze ki a román nemzeti lobogókat, az üzletek hirdetőszíjait is tüzzék ki a román nemzeti zászlókat. Diszítsék fel a lehetőséghez képest az ablakokat is szőnyegekkel.

Dr. Angel István,
polgármester.

A valuta javítása.

(Konferenciá a pénzügyminiszteriumban.)

BUCURESTI. A bucurestii nagy bankok igazgatóit a valuta javítás módjainak megbeszélése végett szombatra konferenciára hívták össze a pénzügyminiszteriumban. A konferencián Averescu miniszterelnök elnökölt. A pénzügyi szakemberek egész sereg memorandumot nyújtottak át a leu javítása érdekében. Többek között kéri az export teljes szabaddá tételét és hogy állítsanak fel Párisban egy bizottságot, amely hivatva volna ellenőrizni a valuta forgalommal egybekötött ügyletek le bonyolítását.

Az elnök felvetette a kérdést, hogy nem az okozza-e a valuta romlását, hogy a román állam külföldi kötelezettségeinek nem tudott pontosan eleget tenni? Erre a kérdésre a jelenlevők igenlőleg feleltek. A második kérdés az volt, hogy milyen eszközök volnának alkalmasak a valuta megjavítására? A szakemberek erre nézve azt javasolták, hogy az államnak külföldi kölcsönt kell felvenni. A konferencia határozatot nem hozott, hanem előbb bevárja Titulescu pénzügyminiszter hazaérkezését.

Ez alkalommal megjelent a bucurestii kereskedelmi és iparkamara

küldöttsége és védelmet kért a külföldi kereskedők ama eljárása ellen, hogy a bucurestii kereskedők ellen végrehajtást szándékoznak vezetni a legközelebb esedékesé váló tartozások miatt és pedig a mai valuta kurzusok alapján. A bucurestii kereskedőknek a mai

Benes és Bánffy.

BRÜNN. Gróf Bánffy Miklós magyar külügyminiszter hétfőn reggel találkozott Benes cseh külügyminiszterrel, akivel ötödfélórát tanácskozott. Azután déli egy órakor gróf Khuen-Héderváry Sándor követségi tanácsos kíséretében Pozsonyon keresztül visszautazott Budapestre. Benes Stimpl és Massaryk miniszteri tanácsosok kísérték.

BRÜNN. Gróf Bánffy Miklós magyar külügyminiszter hétfőn reggel 8 órakor találkozott a kormányzósági épületben Benes cseh külügyminiszterrel, akivel déli fél egy óráig tanácskozott a nyugatmagyarországi kérdéssel. Végleges megállapodás még nem jött létre, mert előbb a szövetséges nagyhatalmakat kell tájékoztatni a tanácskozás eredményéről. Déli egy órakor gróf Bánffy és kísérelője visszautazott Budapestre.

Csehország nem gondol háborúra.

BÉCS. Benes és gróf Bánffy tanácskozásának eredményéről eddig hivatalosan semmiféle közlemény nem látott napvilágot. Bécsi politikai körökben meg vannak róla győződve, hogy a cseh magyar tárgyalás

Benes három nap múlva Schober osztrák kancellárral is közölni fogja a megegyezést. A Wiener Tagblatt Brünnebe küldött tudósírója egy beavatott diplomátával beszélgetett, aki kijelentette,

hogy Csehországtól távol áll a háborús szándék, sőt békeközvetítőnek ajánlkozik. Gróf Bánffy kilátást nyújtott Benesnek arra, hogy ha a nyugatmagyarországi konfliktus elintéződik, a magyar cseh tárgyalásokat folytatni lehessen. Magyarország a kompromisszum sikere esetén kész volna valamennyi szomszédjával tisz-

frank kurzus átszámítása mellett körülbelül 20 milliárd lei tartozásuk van. A kamara azt a javaslatot tette, hogy a kormány állapítson meg kényszer kurzust a külföldi követelésekre. A bankok képviselői azonban e javaslatot nem hajlandók hozzájárulni.

táznii helyzetét és főleg Csehországgal állandó jóviszonyt létesíteni. Ha nem sikerül a kompromisszum, beláthatatlan bonyodalmak keletkezhetnek.

Az osztrákok várnak.

BÉCS. A nyugatmagyarországi bonyodalmak további fejleményeire vonatkozóan Ausztriában teljes a tájékozatlanság és bizonytalanság. A Neue Freie Presse szerint az osztrák kormány egyelőre nem tesz semmit, hanem megvárja gróf Bánffy és Benes találkozásának eredményét. Közben azonban szorgalmazni fogja az antantnál is az ügy elintézését. Amennyiben Páris, Prága és Róma nem dönt másként, Ausztria csak megfélemlítő biztosítékok ellenében fogadja el Magyarország ajánlatát. A biztosítékok arra vonatkoznak, hogy Ausztria nyugodtan megszállhassa Nyugatmagyarországot.

BÉCS. Az Achteuhr Blatt Benes és gróf Bánffy találkozásáról írja: Mértékadó körökben nem hiszik, hogy a megbeszélés a mind egyre bonvolultabb nyugatmagyarországi helyzet megoldásához vezetne. Ez a kérdés sokáig nem lesz megoldható.

BÉCS. A Wiener Tagblatt értesülése szerint az olasz kormány rendkívül komoly hangú jegyzékben tudomására adta Jugoszláviának, hogy ha Magyarország vonakodnék Nyugatmagyarországot teljesen kiűriteni, Jugoszlávia katonai beavatkozása akkor sem engedhető meg.

Benes közvetít.

PRÁGA. Benes cseh külügyminiszter és Della Torella máriki olasz külügyminiszter a nagyköveti tanács tudtával közvetítenek. Ha Ausztria elfogadja a magyar javaslatot, Csehszlovákia garantálja, hogy a magyar kormány végre hajtsa Nyugatmagyarország teljes kiűritését.

BUDAPEST. Friedrich István kijelentette a Magyar Hírlap munkatársa előtt, hogy Nyugatmagyarországon a felfegyverzett lakosság mondja ki az utolsó szót. Az alkudozó kormányok kénytelenek lesznek a felkelők megbízottjaival is tárgyalni, mert az ő bőrükre megy a játék.

BUDAPEST. Benes és gróf Bánffy találkozásának az az eredménye, hogy Benes magára vállalta a magyar részről ajánlott közvetítő javaslat számára megnyerni

az antant hozzájárulását. Ugy látják, hogy Benes messzemenő gazdasági és politikai megegyezést kíván létesíteni az érdekeltek három állam között. A brünni találkozás alkalmasnak adott, hogy a magyar delegáció annak bebizonyítására vállalkozzék, hogy a magyar kormány képes a kompromisszumos javaslatot megtartani és kész a további tárgyalásokra, amelyeknek céljuk, hogy a gazdasági és politikai ellentéteket Csehország, Magyarország és Ausztria között hosszabb időre kiküszöböljék.

Schober osztrák kancellár lemondással fenyeget.

BÉCS. Az osztrák lapok barát ságtalanul írják a magyar ajánlatról és változatlanul követelik egész Nyugatmagyarország kiűritését. Ezek után csak amnyi engedményre hajlandók, hogy Sopronban és közvetlen környékén az antant ellenőrzése mellett népszavazást rendezzenek. Schober osztrák kancellár kijelentette, hogy egész kormányával lemond, ha Ausztria nem kapja meg Sopronnal együtt egész Nyugatmagyarországot. — Schober a külügyi bizottságban kifejtette, hogy programjának integritás-része a nyugatmagyarországi kérdésnek Ausztria javára történő megoldása és az antant mellettszerezése. Ha akármelyik kérdésben cserbenhagyják, kénytelen lemondani s így utódjának szabad keze lenne, hogy megvalósítsa a Németországhoz való csatlakozást mert Sopronnak Magyarországhoz való visszaadásával az antant megszegné a békeszerződés sérthetlenségének elvét. Schober pén teken újból tárgyal Benes cseh külügyminiszterrel.

Benes beszámolt.

PRÁGA. A csehi képviselőház külügyi bizottságában Benes beszámolt a nyugatmagyarországi eseményekről és tárgyalásairól. A múlt hét szerdáján egy magyar politikus privátim megjelent nála és megkérdezte hajlandó volna-e a nyugatmagyarországi kérdés békés megoldásában közreműködni. Azt válaszolta, hogy kötelessége mindenütt közreműködni, ahol békéről van szó, mert a kényszerrendszabályokban Csehszlovákia közvetlen volna érdekelve. A delegátus ezután megismertette őt a magyar követelésekkel és arra kérte, hogy terjessze azokat Ausztria elé. Ő azt válaszolta, hogy előbb Romániával, Jugoszláviával és a szövetségesekkel érintkezni és csak azután foglalhat állást. Amikor gróf Bánffy magyar külügyminiszterrel találkozott, ragaszkodott a szövetségesek jegyzékében megállapított terminushoz, mire Bánffy kijelentette, hogy azt teljesíteni fogja. Ezután Benes ismertette a Schober osztrák kancellárral folytatott tárgyalásait és hozzáfűzte, hogy a nyugatmagyarországi felkelés súlyos kérdés és ez-

ért a mai viszonyok között nem lehet felelőssé tenni a magyar kormányt. A cseh kormány teljes egyetértésben járt el Romániával és Jugoszláviával. Egyébként hozzá az a jelentés érkezett, hogy a magyar kormány azt válaszolta a nagykövetség tanácsának, hogy a szövetségesek jegyzékének feltételeit teljesíti.

Aradiak

a bank-szindikátusban

(Megalakult az erdélyi bankok szövetsége.)

Az erdélyi bankok az idegen értékek visszahonosítására vasárnap délután Clujon bankszindikátus alakítása céljából gyűlést tartottak. Az eredeti terv szerint az értékek visszahonosítására és a trianoni békeszerződés következtében szükségessé vált egyéb pénzügyi műveletek lebonyolítására ad hoc szindikátust alakítottak. A gyűlésen azonban már Ratiu Domokos elnöki megnyilvánulásából nyilvánvalóvá lett, hogy a bankgyűlés nagyobb arányú pénzintézetek szövetségét kíván teremteni. A „Solidaritatea” pénzügyi szövetség, amely eddig Sibüban székel, csak a román bankokat foglalta magában. A magyar bankok, mert a vezetésben nem vehettek számaránvuknak megfelelő részt, nem léptek be a szervezethez. Ratiu Domokos bejelentette, hogy a Solidaritatea-val folytatott tárgyalások annyira előrehaladtak, hogy a megegyezés biztosra vehető. Eszerint a Solidaritatea alapszabályait megfelelően módosítják és a pénzügyi szövetség, amelyben ezután az összes bankok részt vesznek, Clujra teszi át székhelyét. Fodor Gyula, az Aradmegyei Takarékpénztár vezérigazgatójának, Vlad Aurél volt pénzügyminiszternek, a Solidaritatea jelenlegi elnökének és Deutsch Gyula brasóvi igazgatójának hozzászólása után az elnök indítványára a közgyűlés elhatározta a szövetség megalkotását. Bizottságot küldenek ki a Solidaritatea alapszabályainak átdolgozására. A bizottság tagjai a következők: Vlad Aurél, Constantin Pop, George Ádám, a Victoria takarékpénztár vezérigazgatója, Ratiu Domokos, Osvada Vasillie, Schuller A., Bergleitner D., Ferenczi Gyula, Lendvai Emil, Bocscány László, Fodor Gyula, az Aradmegyei Takarékpénztár vezérigazgatója, Kereszthy Kornél és Balogh Géza.

Zavargás — négy halottal.

London. Belfastban ismét véres zavargások voltak, amelyeknek során négy ember meghalt és 50 megsebesült. Az egyik utcában a zavargók bombát vetettek, amely felrobbant. A bomba szilánkjaitól sokan megsebesültek. A rend fenntartására újabb csapatok és páncélkocsik érkeztek.

Két adókövető bizottság működik.

A jövedelmi, vagyon és hadinyereség-adó megállapítása

A jövedelmi, vagyon és hadinyereség adó letárgyalására, tekintettel arra, hogy az új adókövető bizottság megállapítása és az ezzel járó munkálatok elvégzésére egy bizottság nem lenne elegendő, két bizottságot alakítottak. Az első számú bizottság elnöke Zima Tibor kereskedelmi és iparkamarai főtitkár, helyettese Deutsch Andor, tagjai: Szántai Lajos, Steigerwald Alajos, Tabakovics Emil és Maresch Gyula. Ennek a bizottságnak elnöke Inczedy Ákos pénzügyi titkár. A második számú bizottság elnöke: Blaskovich István, helyettese: Ambrus Gy. Lajos, tagjai: Verbos Nándor, báró Popp Aurél, Kneffel Lajos és Prodánovics Demeter. A második számú bizottság elnöke Mészáros-Macellár Mihály pénzügyi titkár. Az első számú bizottság október 3-án kezd meg tárgyalásait és az A.—L.-ig terjedő kezdőbetűs adókat fogja tárgyalni. A második számú bizottság október elsején kezd meg működését és az adókat az M. betűtől végig tárgyalja.

Az I. bizottság október 3-án a következők adóját tárgyalja: Abend György, Ádám György, Ambrusztér Ludovic, Antonescu Virgil, Antonescu Camil, Apponyi Carol, Apponyi Juliu, Ardelean Nicolae, Ardelean Ecaterina, Bota Marcu, Bosnyák Viktor, Balassa György, dr. Balogh Andor, Balogh Dávid, Bancin Rudolf, Bauer Gyula, Baumgartner Anton, Beiu Stefan, Bérczi Jenő, Beregszászi Lajos, Biró Béla, Bleichziffer Fülöp, Bodnár József, Bogdán Tibor, Bogdán Tibor, Bogscha Gyuláné, Boray

Gyula, dr. Borneas Gyula, dr. Botioc Alexa, dr. Böns Károly, Bozsidi Leoszava, Bugár György, Grasel József, Czirkál Gyula, Csáki Juon, Császár Ernő, Október 4-én: Csatlós András, Csillag Konstantin, Ciutina Alexandru, Deák Mihály, Diószeghy József, Dobozy János, Dougán Lajos, Döme Lajos, Dörre Augustin, Drescher József, Dvorsák János, Eberlein Ferenc, Eberlein Agost, Eberwein József, Eberlein József, Egri Sándor, Egartner Ignác, Eisele Juon, Einwag Róza, Eckert Fülöp, Engelhardt Ferenc, Erbeszkern Joan, Erneszt Sándor, özv. Fábrián Árminné, Fábri Joan, Farkas János, Faragó Albert, Farkas Lajos, Félix Károly, Fehér Imre, Fehér Lajos.

A II. bizottság október 1-én a következők adóját tárgyalja: Macsa János, Madarász Elemér, Mayer Anton, Mayer Demeter, Mayer Richárd, Mairovitz Fimeric, Mait Emil, özv. Mann Adolfné, Mandl J., dr. Mannheim Aladár, dr. Marcus Mihai, Marenosák Francisc, Marián József, Marchi Stefan, Makovits Mayer, Márkus Stefan, Martin Joan, Márton Eugen, Meisl Armin, Meisl József, Melik Joan, Menczer Adolf, Merle Géza, Merkler Béla, Merker Izidor, Messer Maxim, özv. Messer Márkné, dr. Messer Carol, Mészáros János, Moldovan Mihai, Miklós József, dr. Miron Justin, Mojsza Grigorie, Mokes Márton, Molnár Maxim, Molnár Anton, Mocz Petru, Mundiad I. Chalm, dr. Miclosi Emil, Mayer Ignác.

bot Jakabffy Dezső megszokott ötletes-séggel és ízléssel rendez.

* Aladár nem számár. A színház igazgatósága a gyermekek szórakoztatására gyermekelőadásokat fog rendezni. Az első ilyen előadás október 8-án délután lesz, színre kerül Aladár nem számár gyermekoperettje.

* Felhívás. A városi színház igazgatósága felszólítja Aradváros azon tisztelt hölgyeit és úrait, akik a színi pályára lépni szándékoznak, hogy folyó hó 30-án, pénteken délután 4 órakor a téli színház színpadján felvételi vizsgára jelentkezzenek. Az előadások az iskolában a felvételi vizsga után pár nappal megkezdődik.

* Mohora Magda és Deutsch. Mohora Magda a tüneményes szopránénekesnő és Deutsch Hilda pályadíjat nyert bécsi zongoraművész, Leschetitzky volt leg jobb tanítványa október 1-én tartják hangversenyüket a Kulturpalotában. Miután ez az első hangverseny az új szezonban az érdeklődés igen nagy. Jegyek Bloch cégnél kaphatók.

MOZI. * „Hét bűn tanyája”. Már is nagy érdeklődés mutatkozik a közönség körében a filmpiac hatalmas és minden eddig bemutatott hasonló zsánerű képet felülmúló bűnügyi dráma iránt. A hét bűn tanyája a modern filmtechnika fejlődésének új határkövét jeleníti. E nagykonceptiójú filmet az Apolló színház pénteken mutatja be, melyet csak felnőttek nézhetnek meg.

* Tigrisvér — az Apollóban. Szerdán új műsor keretében mutatja be az Apolló színház A tigrisvér című 5 felvonásos drámát. A főszerepben a híres Hesperia

és Novellivel, kikről nem kell külön említést tennünk, hiszen az egész világon ismert nevük által a közönség körében nagy népszerűségnek örvendenek. Novelli főhadnagy véletlen események közbejötté folytán állásáról le kell mondjon és elhatározza, hogy Indiába megy, ahol a napokat vadászattal tölti, mely foglalkozás egyik legnagyobb szenvedélye. A fehér vadász ügyessége az indiánfőnök tudomására jut, aki elfogatja, s mert Novelli parancsának nem akar eleget tenni, elevenen elakarja égetni. Novelli szerencsésen megmenekül, majd megmenti a főnököt egy nagy betegségűl, mire ez hálából felajánlja barátságát. Hesperia, miután férjétől nem kap hírt, utána indul gyermekével, hogy felkeresse. Sok viszontagság után végre egymásra talál. Egy indián nő, ki Novellinek szerelmét vallotta, kit Novelli visszautasított, egy alkalommal, mikor Novelli lánya kaja egyedül van, kinyitja a tigris kecsét, de egy öreg tengerész idejében lelövi az állatot s a gyermek megmenekül. Hosszu viszontagságos ut után visszatérnek otthonukba. E csodás felvételi film még csütörtökön marad műsoron.

* Szélvészkiasszony — az Urániában. A közönség nagy tetszése mellett vetít az Uránia színház A szélvészkiasszony című rendkívül érdekes amerikai film-szárazt. A sablonos filmeket jóval felülmúlja, csupa szín és hangulat. Egy amerikai leány, ki a legteljesebb szabadságban nevelkedett fel, kinek minden szélsőségeit és különcöskéit elnézi atyja, szerelmes lesz egy nagyhirű francia íróba, aki a hódolólától, kiktől a leány körül van véve, nagyban eltér. Ő a szélsőséges leány kívánságait nem teljesíti s ez a leány tetszését még jobban megnyeri, s aki az író meghódítja, mely után összeházasodnak. A filmjáték meseje elejétől végig igen érdekes, amely még csütörtökön marad az Uránia műsorán.

A régi ellenség.

(Tizenhét évi harc után újra gyilkosság.)

Az aradmegyei Sikula községben a múlt év december 5-én Onita Avram és testvéröccse Mihály megölték az utcán Pacurariu Jon ottani lakost és az egyik egy konyhakéssel, a másik a kalapáccsal nekirohant, össze-vissza szurkálták, a fejét a kalapáccsal összeverték úgy, hogy Pacurariu azonnal meghalt. Ennek a gyilkosságnak igen érdekes előzményei vannak. Tizenhét esztendővel ezelőtt a két Onita testvér apja mezős volt Sikula községben és szigorúan bánt el a tolvajokkal. A most meggyilkolt Pacurariuval is sok baja volt és ez bosszút esküdött ellené. Egy körösmati verekedés alkalmával azután lezurta az öreg Onitát. Pacurariu akkoriban el is itéltek. Amikor haza került, üldözni kezdte a két Onita testvért. Minduntalan fenyegetődzött, vasvillával ragadott rájuk, hogy Oniták nem érezték életüket biztonságban. A háboruban Onita Avram orosz fogságba került, ahonnan csak nem régebben került haza. Itthon folytatódott a régi történet. Végre a két Onita testvér megállapodott abban, hogy a régi ellenségeiktől csak úgy tudnak megszabadulni, ha megölik. Különösen az orosz fogságból hazatért Avram hangoztatta ezt. December ötödikén, éppen tizenhetedik évfordulóján annak, hogy Pacurariu megölte apjukat, az öreg Oniták megölték az utcán és se szó, se beszéd, megölték. Az aradi törvényszék annak idején Onita Avramot hat évi és Mihályt négy évi fegyházra ítélte szándékos emberölés miatt. Az elítéltek felebbezték. A timisoarai királyi tábla helyben hagyta az ítéletet.

Sikerrel vizsgáztak a Sibiából hazatért diákok.

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a sibiui hadbírósa előtt állott aradi diákok az elmúlt tanév végén, az osztályvizsgálatok idején nem voltak Aradon és így nem is tehettek osztályvizsgálatot. A katolikus főgimnázium igazgatósága e hó 24-ére, 26-ára és 28-ra tűzte ki ezeknek a VII. és VIII-ik osztályos tanulóknak évvégi osztályvizsgálatát. A vizsgálatok ma fejeződtek be. A katolikus főgimnázium igazgatóságának közlése szerint valamenynyien sikerrel, sőt azt mondhatni igen szép eredménnyel tették le a vizsgálatot. Azoknak, akiknek érettségi vizsgálatot kell tenniük, még nem érkezett eddig le az engedélyük a cluji közoktatásiügyi államtitkárságtól s így egyelőre az érettségi vizsgálat ideje is bizonytalan.

Pártváltás.

(Ellenzékbe megy-e nagyatádi Szabó?)

BUDAPEST. A pártkörökben híre jár, hogy Valkó Lajos nem fogadta el a felajánlott pénzügyminiszteri tárcát. A keresztény-párt miniszterjelöltje Paupera Ferenc, de szó van báró Korányi Frigyes volt pénzügyminiszteréről is.

BUDAPEST. A kigazda párt egyik vezére az agrár párt jövődó magatartásáról kijelentette, hogy minden azon fordul meg, miként nyer elismerést a kivitt engedélyek ügye és milyen hatással lesz a vizsgálat nagyatádi Szabó István miniszterségére. Ha nagyatádi Szabónak az ügyből kifolyólag távoznia kell, úgy valószínű, hogy leghizalmasabb politikai barátjaival együtt ellenzékbe megy és így kívül maradna a tervezett egyseges pártalakuláson.

BUDAPEST. A kivitt engedélyek ügyében kompromittált Zeőke Antal kilépett a kigazdapártból. Biztosra veszik, hogy Gaül Endre és Pákozdy is kilépnek.

BUDAPEST. A kigazdapártban lehetetlennek tartják, hogy nagyatádi Szabó ellenzékbe menjen, mert gróf Bethlen miniszterelnök ragaszkodik ahhoz, hogy az egységes pártot nagyatádi Szabóval alakítsa meg. A kigazdapárt lényeges változáson megy át és olyan nevet fog felvenni, amely megfosztja tisztára kigazda jellegétől és lehetővé teszi, hogy abba más társadalmi osztályok is beolvadjanak.

BUDAPEST. A keresztény pártban azt hirdetik, hogy a nyugatmagyarországi kérdés miatt össze kell hívni a nemzetgyűlést.

Nem segítenek Oroszországon. Genf. A népszövetségnek az az albizottsága, amely az Oroszországnak nyújtandó segélyről tárgyal, a megkérdezett egyes kormányoktól azt a választ kapta, hogy a kormányoknak nem állnak rendelkezésükre anyagi eszközök, hogy ezekkel a népszövetségnek az éhség elleni akciójához hozzájáruljanak.

Pick Mónit letartóztatták

(Aradi kereskedőből MIR. igazgatója. Négymillió esalás.)

A budapesti államrendőrség letartóztatott egy aradi származású fiatalembert, aki különböző trükkökkel négymillió koronát csalt ki hiszékeny emberektől. A letartóztatott aradi embert Pick Miklósnak hívják, vagy ahogyan Aradon ismerik: Pick Móninak. Pick Miklós Aradon végezte iskoláit, majd a kereskedői pályára lépett. A háború kitörésekor bevonult katonának és mint honvédfőhadnagy szerelt le. 1919. év elején Aradról a feleségével együtt Budapestre költözött, ahol megalapította a Művészeti Interieur Részvénytársaságot, vagy ahogyan Budapesten ismerték a MIR-t. Ennek a részvénytársaságnak ő lett az igazgatója. A budapesti Gizella téren levő Hász palotában bérelt fényes üzlethelyiséget, mely zsufolásig tele volt értékes és kevésbé értékes antik és imitált butorokkal, szőnyegekkel stb. Pick Móni, aki már Aradon is szeretett nagy lábon élni és a kártyaszobák állandó alakja volt, az igazgatói címét és állást ujabban arra használta fel, hogy pénzes embereket becsapjon. Azzal az ígérettel fonta be kizemelt áldozatait, hogy fényes üzleteket fog kötni, amelyekben haszonrészeseznek. A felek azonban egyetlen fillért sem kaptak. Sokáig üzte játékaikat Pick, míg végre Bott Ödön joghallgató feljelentette, hogy 200 ezer koronát csalt ki tőle. Az első feljelentést követte dr. Bernáth Arvéd ügyvéd feljelentése, amely szerint Pick tőle 200 ezer koronát csalt ki. Balassa József mérnök szintén feljelentette Picket, hogy 300 ezer koronát csalt ki tőle. Utánuk még sokan tettek feljelentést a MIR. igazgatója ellen.

A budapesti államrendőrség a feljelentések következtében megindította a nyomozást, amelynek adataiból megállapította, hogy Pick Miklós több rendbeli csalást követett el és ezért letartóztatta. A vizsgálat eddigi adatai szerint Pick Móni négymillió koronánál többet csalt ki ügyfeleitől. Magát a részvénytársaságot kétmillió koronával károsította meg. Kihallgatása alkalmával a főkapitányságon azt mondta, hogy valamenynyit hitelezőjét ki tudja elégíteni birtoka eladásából. Kiderült azonban, hogy mindössze két hold föld, kétszobás lakás és két tehén az egész vagyona. Pick Móni a mások pénzéből igen nagy lábon élt Budapesten. Egyideig a Gellért-szállóban tartott pazar berendezésű lakást, majd új lakást szerzett magának, amelynek átépítése 200 ezer koronába került. Lakását selem tapétával vonatta be, ami százazrekbe került. A legértékesebb antik butorokkal butorozta be otthonát s ezek a butorok milliókba kerültek. A nagyviri életmódhoz az is hozzátartozott, hogy autót és fogatot tartott egyszerre. A magyar fővárosban igen előkelő körökkel érintkezett és biztos fellépésével sikerült lépécsalni áldozatait. A legtöbb időben a részvénytársaságot minden ellenőrzés nélkül már egyedül vezette, s a társaság minden értékét eladta, vagy elzalogosította. Lakását tegnapelőtt negyedmillió koronáért eladta. Az értékes holmikat több lődában elrejtette. Rendőrség azonban a lődákat megtalálta és lefoglalta. A rendőrfőkapitányság folytatja a nyomozást.

Aradi festőművész az olasz vendégek hajóján.

(Érdekességek Konstantinápolyról és Olaszországról. — Goga miniszter a magyar művészekért.)

A tegnap délelőtt Aradra érkező bucuresti vonatból érdekes arcu fiatalember szállt ki: hóna alatt paletta, festékes ecsetek és vásznak. Az érdekes utas Nagy Oszkár aradi magyar festőművész, aki a bucurestii kormány ösztöndíjával hat hónapig Olaszországban volt. Hónapokat töltött Nápolyban, bejárta Rómát és Milánót és napokat töltött Konstantinápolyban. Nagy Oszkár érdekes beszélgetést folytatott az Aradi Közlöny munkatársa:

Oroszok Konstantinápolyban.

— Az olasz vendégekkel együtt érkeztem meg Olaszországból — mondotta Nagy Oszkár. Konstanziáig hajóval jöttünk. A hajót mindenféle ünneplésben részesítették. Konstanziában lelkes ünneplésben részesítették az olasz vendégeket. Konstantinápolyban két napig időztünk. Engem valóságos meglepett ennek a jellegzetes keleti városnak az átforgalmazása. Két napot töltött hajónk Konstantinápolyban és nekünk ezalatt alkalmunk volt végigjárni az egész várost. Óriási drágaság. Wrangel szétszűllött hadseregének katonái árasztják el a várost. A tisztok cipőtisztítással és dohányárusítással foglalkoz-

nak. A megérkezésünk első pillanatában egy Wrangel-hadseregbeli ezredes, mellesz az összes vitézségi érdemkeresztekkel, feljött a hajóra és virágot kínált. A katonák lakás nélkül az utca piszkában tanyáznak. Az angol imperium erős hatást gyakorolt a régi szent városra. Az érdekes szépségű török nőket csak a legritkább esetben lehet lefátvólvá látni és ha ez a vallásosabbaknál meg is történik, az esetben is annyira áttetsző, hogy inkább csak előnyére válik a viselőjének. A török lakosság gyűlöli az oroszokat, mert 50 piasterért is hajlandók napszámba menni, természetesen ez a nyomort csak fokozza. A közbiztonság a lehető leggyatrább a törökök fővárosában.

A gyilkosságok napirendön vannak. Alkonyatkor már életveszélyes a félreesőbb városnegyedekben járkalni. A nyomor rettenetes helyzetbe döntötte a hajdan virágzó keleti várost. Az angolok rendszeres toborzást folytatnak afrikai hadseregük számára és a nyomorban lévő lakosság szívesen áll be katonának. A Boszporuson a különféle nemzetközi zászlók színes panorámájától tarkállanak a kikötőben lévő hajók.

Magyar festők Olaszországban.

Olaszországi tartózkodásáról is érdekes dolgokat mondott Nagy Oszkár: Nagyon sok magyar festőművész van Olaszországban. A legnagyobb része nagy nyomorban él, mert a magyar korona ugyancsak kevés a lírák országában. Neves festőművész nem igen van közöttük. A legtöbbje ambiciózus, tehetséges fiatal kezdő, akik legtöbbször fizikai munkával tartják fenn magukat. Egy Béli Sándor nevű igen tehetséges budapesti fiatal festő, aki feleségével jött Rómába, dél előtt cipőtisztítással foglalkozik, délután pedig fest. Romániából összesen 75 szobrász és festő tartózkodik Rómában. A romániai művészek a Circolo di studenti (művészek otthonában) laknak. Az idegenforgalom hatalmas. Minden nemzet képviselve van itt, kivéve a német. A magyarországi eseményekről a lapok naponta hasábot írnak. Az „Il Matino”-nak külön tudósítója tartózkodik Budapesten, aki lapjának szeptember 12-iki számában érdekes interjút közöl a Tisza-gyilkosság egyik gyanúsítottjával. Kéri Pállal, akit a börtönből látogatott meg. Kéri természetesen nem valami szimpatikus színben tünteti fel az olasz közvélemény előtt a magyar politikai helyzetet. Az árak Olaszországban lírában körülbelül ugyanolyanok, mint nálunk leírban, kivéve a ruházati cikkeket, amelyek lényegesen olcsóbbak. Szeptember 8-án folyt le Nápolyban az olaszok egyik igen érdekes nemzeti ünnepe, a „St. Giovanni” napja. Nápoly utcáin körülbelül 400 zenekar játszott a legújabb egy e célra alakított bizottság által kitiintetett olasz népdalokat. Este 8 órakor kivilágították a várost és megkezdődött a tűzijáték. Hatalmas teherautók, amelyekre várkaszélyok voltak építve, száguldottak végig, ezernyi lámpától csillogóan Nápoly utcáin. Az utcán mindenfelé egészen máshap reggel kilencig a jelmezbe öltözött, megmámorosodott tömeg kiirt-fuvása szinte elviselhetetlenül liangossá tette az utakat. Legutóbb igen érdekes eseménye volt az olaszországi magyaroknak. Gróf Nemess nápolyi magyar követ leányát elvette feleségül herceg Scaramella előkelő olasz főúr. Az esküvő fényes ünnepségek keretében folyt le. A herceg anynyira megkedvelte a magyarokat, hogy egy Kovács József nevű volt lugoji honvédkapitánytól magyarul tanult és nászutra feleségével Budapestre utazott. A vatikán régi idegenforgalma is helyreállt. Naponta több száz külföldi jön ide, hogy a pápa áldásában részesüljön. A pápa magán kihallgatáson is fogad egyeseket, akiknek a panaszait meghallgatja és tőle telhetően segít mindenkin.

Goga miniszter levele.

Nagy Oszkár Goga Octavian minisztertől levelet hozott Aradra Radu Pancu prefektusnak, amelyben figyelmébe ajánlja a fiatal tehetséges festőt és arra kéri, hogy a közeljövőben Aradon megtartandó kiállítására számára megfelelő helyiséget díjtalanul bocsásson rendelkezésére annál is inkább, mert a bucurestii kormány a jövőben is kötelességének tartja, hogy a tehetséges művészeket

nemzetiségre való tekintet nélkül ugy erkölcsi, mint anyagi támogatásban részesítse. Nagy Oszkár körülbelül 25 Itáliában festett képét akarja kiállítani Aradon Lenhar: Emil bécsi festőművész és Roth Ferenc grafikus műveinek a társaságában. A kiállításon befolyt pénzt Goga miniszter tanácsára, nagybányai tartózkodásuk megkönnyítésére használják fel a fiatal tehetséges művészek.

Hegedüs optimizmusa.

(Gazdasági válság Kaposvárott.)

BUDAPEST. Hegedüs Lóránt, a napokban leköszönt magyar pénzügyminiszter annak idején, a mikor a korona Zürichben elérte a legmagasabb kurzust, Kaposvárott az ottani gazdasági érdekelttség előtt kijelentette, hogy a korona tovább fog javulni és stabilizálódni. A miniszteri jóslat alapján a kaposvári pénzintézetek, szövetkezetek és kereskedők minden mobilizálható tőkéjüket koronákba fektették. A korona legutóbbi árzuhanása azonban végzetes lett rájuk nézve. A kaposvári gazdasági érdekelttség tegnap küldöttségileg járult gróf Bethlen István miniszterelnökhöz, akitől támogatást kért, mert Hegedüs Lóránt optimizmusa anyagilag teljesen megrontotta a kaposvári bankokat és kereskedőket.

Birtokosok az alispánnál.

(A megyei gazdasági cselédek elhelyezése.)

Ma délelőtt Purgly Lajos nyugalmazott főispán vezetésével az Aradmegyei Gazdasági Egyesület négytagú küldöttsége kereste fel dr. Beles Jenő alispánt. A küldöttség előadta, hogy a kényszerbérletek, illetőleg a birtokok végleges kisajátítása következtében gazdasági alkalmazottaik nagy részének kénytelenek voltak felmondani, miután számos nagybirtok a kényszerbérlet következtében ugyancsak megkisebedett. Arra kérték az alispánt, hogy ezeket a gazdasági alkalmazottakat helyezze el, illetőleg gondoskodják, hogy megfelelő lakásokat kapjanak. Dr. Beles alispán válaszában kijelentette, hogy az elbocsájtott alkalmazottak továbbra is megmaradhatnak az eddig elfoglalt házakban, illetőleg lakásokban. A jövőben tanulmányozni fogja a kérdést s ezután egyöntetű eljárás céljából a főszolgabíráknak rendeletet fog kiadni, melyben szabályozni fogja a kérdés elintézésének módját.

Sajtófőnök és képviselők

(Két lovagias ügy a magyar politikában.)

BUDAPEST. A magyar nemzetgyűlés legutóbbi ülésén Rakovszki István a sajtócenzurát tette szóvá és ez alkalommal megemlítette, hogy egy fiatal ember pártpolitikai szempontból irányítja a cenzurát. Ugyanekkor Szilágyi Lajos képviselő egy közbeszólás alakjában nyilatkozott elítélően a sajtócenzurát irányító fiatalemberről. A két felszólalást Eckhart Tibor sajtófőnök magára nézve sértőnek találta és provokáltatta Szilágyi Lajost és Ra-

kovszki Istvánt. Szilágyi Lajos a sajtófőnök segédeihez intézett levelében kifejtette, hogy a provokálás tényében képviselői jogának megsértését látja. Mindezek dacára azonban nem zárkózik el az elégtételadás elől s egyúttal megnevezte segédeit. Rakovszki István is megnevezte megbízottait Beniczky Ödön képviselő és báró Lehár Antal ezredes személyében.

BUDAPEST. Rakovszki István és Eckhart Tibor sajtófőnök afférvá békés uton nyert elintézt.

Rálöttek

a román-magyar határmegállapító bizottságra.

BUDAPEST. A román-magyar határmegállapító-bizottság tegnap a Kötegyán község környékén végezte munkáját. A bizottságra működése közben háromszor rálöttek. A lövések a japán lobogós autóra irányultak, amelyben Sano japán delegátus és Turcsányi Tihamér, a magyar kormány képviselője ültek. A golyók a két meghízott füle mellett és feje fölött süvitettek el és mindketten sértetlenek maradtak. A hatóságok a legszigorubb vizsgálatot indították meg.

Veszélyben egy község.

(Nagy tűzvész Németszentpéteren. Ot ház leégett.)

Tegnap este hatalmas tűzvész dühöngött Németszentpéteren. A szél csak fokozta a veszedelmet olyannyira, hogy attól kellett tartani, hogy az egész község leég. A falu lakossága és a környékbeli tanyaokról is minden épkezláb ember kivonult, hogy a tüzet megfékezze. Kivonult az ujaradi tüzoltóság is, amelynek több órai önfeláldozó munka után sikerült a tüzet eloltani. Öt vagyonos sváb parasztgazda háza teljesen leégett. A tűz oka egelőre még kiderítetlen. A kár felbecsülhetetlen, mert a gazdák udvaraiban nagymennyiségű termés volt felhalmozva.

Sport.

— AMTE—ATE 0:0. A két régi rivális idei második találkozása ismét eldöntetlenül végződött. A mérkőzést, mely kedd délután az Óvár-teri sporttelepen volt le, nagyszámu közönség nézte végig. Egyik csapat sem mutatta azt a játékos mellet elvárjunk. Az AMTE csapatában először szerepelt Gutwillig centerfedezet, ki durvaságával ronggta a játékot. Feleletés miatt a bíró a második félidő vége felé kiállította. A játék AMTE támadással kezdődik, majd az AMTE is frontba jön, egy hands által keletkezett tizenegyest azonban nem tud kihasználni. A félidő váltakozó fölényvel folyik le. A második félidőben az AMTE a többet támadó fél, de az ATE lerohanásai is veszedelmet jelentenek. A védelmek kiváló játéka miatt azonban egyik csapat sem tudott eredményt elérni. Az ATE csapatából kivált Kállay hátvéd magyszerrü játéka, míg mellette Singer, Szabó és Schwarcz kapus nyújtottak jól. Az AMTE csapatának legjobb embere Bali centerfedezet volt. Hasznos játékaival kihúnt még az AMTE együtteséből Pálinkás, Szabó, Brimman és Czako. A mérkőzést Steinhübel Zoltán vezette.

— AAC old-boysok! Szombaton megkezdjük a tréninget 5 órakor d. u.

HIREK.

Az olasz vendégek.

(Előkészületek a fogadásra).

Holnap esütörtökön délelőtt 9 órakor érkeznek az olasz vendégek Aradra. A város nagyszabásu előkészületeket tett a vendégek fogadtatására. Jánosi városi főkeretész több diszkaput állított fel a város különböző helyein. A diszkapuk zöldlombokkal vannak felszerelve és villamoskörtéket szereltek rájuk. A vendégeket a megye és a város vezetői fogadják az állomáson. Az olaszok az állomáson megreggeliznek és azután meglátogatják az Astra gyárat a Textil- és a Neuman-gyárat. Azután a város nevezetességeit tekintik meg. Délben a város díszbédet rendez tiszteletükre a Pannoniában, Fehér Kereszt és Vadász-kürt-étteremben. Délután sétára mennek az olaszok a városban, este pedig megtekintik a városi színházban a tiszteletükre rendezett díszelőadást. A polgármester ezúton hívja fel a vendégeket a közönséget, hogy a Pannonia, Fehér Keresztben és Vadász-kürt-éttermekben holnap, esütörtökön mindenki déli egy óráig ebédeljen meg, mert a három vendéglőben egy óra után az olasz vendégek tiszteletére társasébed lesz.

— Bejelentési összejövetel. E hó 29-én esütörtökön jelentkezni tartoznak: I. rendőrkerületben: Str. Mocioni (Orezy-utca) és Str. Teodor Serb (Lorok Gabor-utca.) II. rendőrkerületben: Str. Tarmurei (Part-utca). Str. Görbe. Str. Margit. Str. Szekeres és Str. Mely. III. rendőrkerületben: Str. Doamna Purghly. IV. rendőrkerületben: Az eddig még nem jelentkezettek.

— Magyarország a nemzetközi munkasügyi hivatalban. Budapest. A magyar kormány értesítést kapott, hogy Magyarországot megnevezik a nemzetközi munkasügyi hivatalba, amelynek felállításáról a Dekészterződés rendelkezik. A magyar kormány válaszában az, hogy akkor vesz részt a munkasügyi hivatalban, ha a nepszervezetek való feltelele elintéződik.

— Benes — cseh miniszterelnök. Prága. Massaryk külügyminiszter elnök elalt attól a tervetől, hogy a parasztpárti Avanciat dízza meg a nacionalista-kabinet megalakításával. Massaryk Benes bízta meg kormányalakítással, aki megtartja a külügyi tarcát is.

— Új kormány Németországban. Berlin. A német birodalomgyűlés kedden befejezte nyári szünetét. A pártok nagyjában megállapodtak a kormány megalakítására vonatkozólag. A német néppárt elfogadja a szocialisták közreműködését a kormányzásban. A párt azt akarja, hogy olyan kormány intézze az ország ügyét, amely ehhez legjobban ért. A párt a legfontosabb feladatnak tekinti a pénzügyi kérdés megoldását.

— Elhalasztották az iskolák megnyitását. Dr. Angel István polgármester a következőket publikálja: Tekintettel arra, hogy a tisztí főorvosnak jelentése szerint a sarlach járvány Aradon napról-napra emelkedik, miből kifolyólag az országos egészségügyi főfelügyelőségnek előterjesztést tett, hogy az aradi összes iskolák csak folyó évi október hó 17-én nyitassanak meg, s figyelemmel arra, hogy a főfelügyelőségnek végleges döntését minden pillanatban várjuk, teljes felelősségünk tudatában elrendeljük, hogy az összes aradi iskolákban a tanítás nem az eddigi rendelkezések szerint folyó évi október hó 1-én, hanem később meghatározandó és publikandó időben vegye kezdetét, vagyis a tanítás megkezdését bizonytalan időre elhalasztani rendeljük.

— Eljegyzés. Boár Mariskát Aradról eljegyezte Zamfirescu György Sírjáról.

— Házasság. Spielmann Mihály kereskedő, özv. Kárász Dezsőné Arad házasságot kötöttek.

— Értesítés. A hatósági léggár október hónapban csak úgy szállíthat jeget házhoz, ha legatább 150 előfizetője van. Tisztelettel felkérjük emekfolyán az előfizetni szándékozókat, hogy előfizetésük legkésőbb október 1-ig a vizitronyban okvellenül jelentsék be, mert kellő számu előfizelő hiányában a szállítást kénytelenek lennénk beszüntetni. Előfizemi csak október 15-ig lehet.

— Halálozások. Erdősi Baiersdorf Nándor, Erdély egyik legnagyobb fatermelője hosszas szenvedés után Sebesul-Sasacen (Szászsebesen) elhunyt. Az elhunytat Aradhoz rokon kötelekék fűzik.

Beszák Antal aradi pékmester szeptember 28-án életének 58. évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése a felső temető halottas házából 29-én délután 4 órakor fog végbemenni.

Távirati jelnetés érkezett az aradi polgármesteri hivatalhoz a temesmegyei Bogsa-montán községből, hogy Georgeviciu Izidor árvaszéki ülnök és az aradi katonai ügyosztály volt vezetője ott meghalt.

— Repatriáló utlevelek. A repatriáló hivatalnál a következők vehetik át utlevelüket: Appel Péter, Lipták Frigyesné, Fábán József, Bogdán Sándor, Erdős Dezső, Smedt Gyula, Jakabházi Gábor, Vallinger Ferenc, Rubás József, Green Nándor, Müller Nándor, Kanner Ede, Kiss István, Kristyóri Istvánné, özv. Schavath Józsefné, Török Lászlóné, Mendelényi Emma, Domokos Sándor, Telbisz János, Bernyik Julianna, Sculteti István, Karácsonyi István, Panker Viktor, Turik Józsefné, Bodár Bálint és Tensch Árpád. A repatriáló hivatal a következő számu utlevél kérvényeket utasította vissza, mert a kérvényezők nem szerezték be a magyar menekültügyi hivataltól a beutazási engedélyt: 6144, 6156, 6155, 6154, 6152, 6151, 6150, 6149, 6148, 6145, 6142, 6141, 6140, 6139, 6138, 6134, 6133, 6130, és 6129.

— A vitriolos merénylet. Weinberger Ferenc, a vitriolos merénylet családja köréből annak közlésére kértünk fel, hogy a családban egyetlen terhet tag sincsen. Weinberger Ferenc vérébaját nem örökölte.

— Tűz a gázgyár mögött. Tegnap reggel 6 és 7 óra között a gázgyár mögött tűz volt. Az iparvágányon tolató mozdonny kéményéből kipattanó szikrától egy vagonrakomány rongy meggyulladt. A tüzet a kivonult tűzoltóság rövid idő alatt eloltotta.

— **Megverték a görögöket.** Páris. Török jelentés szerint eskisehrii ütközet a törökök javára dönt el s a görög hadsereg megverve vonul vissza.

— **Altalános sztrájk egy gyilkosság miatt.** Milánó. Molában a fascisták agyonlőtték de Bagno szociálista-képviselőt. A gyilkosság hírére Bari tartományban kitört az általános sztrájk, amelyhez a vasutasok is csatlakoztak.

— **Potosan jár hivatalba!** Érdekes rendszert vezetett be az aradi királyi pénzügyigazgatóság annak az ellenőrzésére, hogy a pénzügyi tisztviselők pontosan járnak-e hivatalba. Reggel nyolc órakor mindenkinek egy könyvet kell aláírnia. hogy megérkezett. Távozás előtt délután két órakor ismétellen alá kell írnia a könyvet. Aki elkésik, azt eleninte megróvásában részesítik, később pedig az aznapra járó illetményeinek megvonásával büntetik.

— **Fát loptak a vasutról.** Az aradi államrendőrségre feljelentés érkezett, hogy Klein Gyula Bul. Regele Ferdinánd (József főherceg-úti) asztalosmester több gyanus egyéntől több kocsi loptat fát vásárolt. Az ügyben a Rasztig-detektívcsoporthoz nyomonozott, mely megállapította, hogy a fát a vasutról lopkodták össze és a falovajok közvetlenül adták el Kleinnek. A rendőrség elkobozta a fát és a tettesek ellen megindította az eljárást.

— **Öngyilkosság.** Tegnap este a Rasorul (Libás-dűlő) 1. szám alatti házban egy a ház lakói előtt ismeretlen férfi revolverrel homlokán lőtte magát és azonnal meghalt. A rendőrség részéről Göckel ügyeletes rendőrőrszt és dr. Popovicu ügyeletes orvos mentek ki a helyszíni nére. Az öngyilkosnál talált levelekből és egyéb iratokból megállapították, hogy az öngyilkost Horváth Ferencnek hívják. Tetelének okát, miután erre vonatkozólag semmiféle írást nem hagyott hátra nem tudták megállapítani.

— **Őszi divatlapok** érkeztek Kerpelhez.

— **Lefartóztatott betörő.** Megírta az Aradi Közlöny, hogy az e hó 21-éről 22-re virradó éjszaka Paľaki Hermanné Str. Miron Costin (Leimingen-utca) 14. szám alatti lakásába valaki a nyitva hagyott éléskamra ablakán át behatolt és onnan különböző tárgyakat vitt magával. A tettes az ablak párkányán feljött a cigarettatárcáját, melynek alapján a Rasztig-csoport detektívjei kinyomozták, hogy az illetes Stana János üzleti hejes. Stánát a rendőrség letartóztatta. Ellene még volt gazdája, Klein korcsmáros is. feljelentést tett, hogy a napokban rabított 300 lejtel megszökött és azt elmulasztta, valamint a nála alkalmazott kiszolgáló leány ezüst nyakláncát is ellopta.

— **Elhalasztották Magyarország felvételét.** Genf. A népszövetségnek politikai ügyekkel foglalkozó bizottsága ma tárgyalta a magyar kormány a népszövetséghez intézett ama kérését, hogy halassza el Magyarország felvételét. Fisher angol meghatalmazott miniszter kormánya nevében sajnálattal vette tudomásul, Magyarország kérését. Ama meggyőződésének adott kifejezést, hogy Magyarország visszalépésének oka kizárólag a nyugatmagyarországi kérdés, mert felvételének semmi más akadálya nem lehet. A bizottság azt javasolja, a népszövetség közgyűlésének, hogy Magyarország felvételét a jövő évi közgyűlés sorrendjére tűzze ki.

— **Ezredes az aradi vasutigazgatóság élén.** Ma távirati értesítést kapott az aradi vasutigazgatóság, amely szerint a minisztertanács határozata értelmében a katonaság részéről Jonescu ezredes kerül az aradi vasutigazgatóság élére, aki Mihailovicu vasutigazgató mellett fog szolgálatot teljesíteni. A minisztertanács különben azt is elhatározta, hogy minden vasutigazgatóság élére katonai vezetőt állít.

Az Aradi Közlöny, egyes példányai az utcán kizárólag a „Kelet” hírlapiroda elárulító sátraiban és rikancsainál kaphatók.

— **Ninos üres lakás Aradon.** Az Aradi Közlöny munkatársa ma beszélgetést folytatott dr. Chicin Remussal, a lakáshivatal-elnökével, aki kijelentette, hogy a lakásbizottság megalakítása addig nem történhet meg, míg Oresean táblabíró a bizottság elnöke haza nem tér Bucurestiből. A lakásbizottság elnöke azért ment Bucurestibe, hogy a lakásrendeletnek egyes vitás pontjait az illetékes körökkel tisztázza. Különben a lakásbizottság megalakítására jelenleg nincs is szükség, mert az ugysem állhatna a közönség rendelkezésére, mert ez időszereint egyetlen üres lakással sem rendelkezik a lakáshivatal.

— **Béke München és Berlin között.** München. A bajor országgyűlés állandó bizottsága hozzájárult azokhoz a megállapodásokhoz, amelyeket Lercheenfeld bajor miniszterelnök kötött a német birodalmi kormánnyal. Ezzel véglegesen megszűnt a konfliktus Berlin és München között és megszűnik a kivételes állapot is Bajorországban.

— **Új utca-név.** Radu Pancu prefektus a szőlészeti szindikátus főfelügyelőségének megkeresésére a Sárossy-utcat Str. Dr. Raľiu-nak keresztelte. Dr. Raľiu erdélyi ügyvéd és nagy szerepet játszott az ismeretes memorandum-pörben.

— **Rejtélyes holttest az aradi határban.** Ma délután jelentették az aradi államrendőrségnek, hogy Arad és Sofronya között az országot mellett egy holttest fekszik, amelynek a személyazonosságát nem lehet megállapítani. A helyszínére Bám és Láza rendőrőrszt, Mona detektív és dr. Popovicu rendőrorvos szállottak ki a nyomozás bevezetése végett.

— **Kereskedelmi összekötések felvétele Hollandiával.** Románia rotterdami főkonzula levele irt az aradi kereskedelmi és iparkamarának, amelyben közli, hogy a most megtartott utrechti nemzetközi vásáron igen sok holland kereskedő érdeklődött a romániai export és import cégek iránt a kereskedelmi érintkezés felvétele céljából. A főkonzul közli, hogy Hollandiából különösen sajtot, vaját, heringeket, japán eredetű finom luxustárgyakat, arany- és ezüstárakat, gyapjút, nyomdai gépeket, festékeket, harisnyákat, parfümököt, bőrtöket, csontenyvet stb. lehetne importálni. Hollandiába pedig baromfi, állóállatok, szárított fűszerek és gyümölcsök, levélbélvegek, vasuti talpfák, szapanok, termények, levelezőlapok, sárgaré, don-

gák, butorszövetek volnaak exportálhatóak. Akik érdeklődnek a hollandi export-import üzletek iránt, forduljanak közvetlenül a rotterdami főkonzulátushoz (Consulat General de Romaine, Rotterdam) ahol a szükséges információkat szívesen megadják.

LEGUJABB

A kamatláb megjavítása.

BÉCS. A Neue Freie Presse-nek jelentik Londonból: Vezető pénzügyi emberek belátták, hogy az ipari válság csak Európa talpraállításával küzdhető le. Ezért Londonban nemzetközi valutaértekezlet ül össze, amely arról fog tanácskozni, miként lehetne valamennyi országban a bankkamatlábát megjavítani és az aranyvalutát helyreállítani.

Benes nem közöl bizalmas dolgokat.

PRÁGA. A cseh nemzetgyűlés külügyi albizottságának ülésén vita indult meg Benes beszédéről. (Ezt a beszédet lapunk más helyén közöljük.) Telsch német szociáldemokrata felvilágosítást kért arra nézve, hogy mi történik, ha Magyarország nem teljesítene az ultimátumban foglalt követeléseket. Haja cseh nemzeti demokrata azon sajnálkozott, hogy Svájc elismerte Károly exkirály jogait. Erről felvilágosításokat kér. Benes válaszában kijelentette, hogy bizalmas értesüléseiről egyelőre nem tehet közléseket. A helyzet valamennyi oldalon válságos ugyan, ami a világegés következménye, de katonai akció csak a törvényhez tartozó testületek határozatával történhetik. Ezután Benes jelentését elfogadták.

Nem igazak a milliárdok.

Bécs. A Neues Wiener Tagblattot antantkörökből arról értesítik, hogy a nyugatmagyarországi megoldást a közvetítő javaslatok késleltetni fogják. Ha ezek a javaslatok elfogadhatóknak bizonyulnak, az antant belemegy az újimátom határ idejének kitolásába. Az antant csak akkor foglalkozhatik a megegyezéssel, ha mindkét fél megállapodott a megegyezés alapjára nézve. Alapban az, a híresztelés, mintha Magyarország az ajánlat elfogadásáért tíz milliárd kárpótlást ajánlott volna fel.

Október 5.

Prága. A cseh nemzetgyűlés külügyi bizottságában Benes még bejelentette, hogy a magyar kormány a nagykövetek tanácsának azt válaszolta, hogy a szövetéségek jegyzékének feltételei október 5-ig teljesíti. Ha sikerül addig megállapodni, még mindig nyitva marad a nyugatmagyarországi felkelők és szabadcsapatok kérdése. Benes számít arra, hogy a magyar kormány teljesíti magát ezen a nehézségen, de bizonyos, hogy egyelőre még tart Nyugatmagyarországon a rendezetlenkedés. Ezért lehetséges, hogy a szövetségesek beleavatkoznak és az osztrák, vagy magyar kormány kényszerrendszabályokkal métekezi a felkelőket.

Belgrád. A jugoszláv álláspont az, hogy ha sor kerülne a beavatkozásra, csupán a kisanant hatalmaival egyetérve, cselekedné ezt. A jugoszláv kormány azonban mindig kész arra, hogy a maga érdekét megóvja.

A szerkesztésért
KAROLY JÓZSEF
felel.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valuta-árak: Dollár 119, márka 1.05, francia 8.30, dinár 1.90, sokol 1.30, magyar korona 0.25, osztrák korona 0.08.

Zürich. Berlin 470, Newyork 570, Milánó 2385, Prága 595, Budapest 82, Zágráb 260, Bucuresti 460, Varsó 9, Bécs 37, osztrák lebelyegzett korona 32.

Budapest. Napoleon d'Or 2145, dollár 712, francia frank 4800, márka 586, osztrák korona 32, ruhel 28, leu 600, sokol 727, dinár 1200. Kifizetések: Bucuresti 560, Berlin 580, Milánó 2850, Prága 740, Bécs 28 és fél.

Bécsi kifizetések a magánforgalomban: Prága 2600, Zágráb 1100, Budapest 355, Varsó 31, Milánó 10300, Bucuresti 1980, London 9500, Newyork 2550, Páris 18100, Svájc 43500, Berlin 2050, Amsterdam 81200.

NYILTTÉR.

Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.
Értesítés.

Az aradi törvényszék 3845—1921. sz. végzésével Dobran Eugen vagyonára zárgondnoknak nevezett ki és így mindenkit figyelmeztetek, hogy érte semmi adóságot nem fizetek.

STAN TODOR.

3846 Strada Ioan Kalvin-utca 34.

Farkas István és neje szül. Belsán Berta mint sógor és sógornő úgy a maguk, valamint számos rokon, ismerős és barataik nevében mélyen megtört szívvel tudatják a felejtethetlen jó testvér, sógor, nagybácsi és rokon

Boszák Antal

pék-mester

f. évi szeptember hó 28-án, életének 59-ik évében, hosszas szenvedés után a Mindenható bölcs rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai f. hó 29-én délután 4 órakor fognak a felső temető halottas gyászházából a rom. kath. egyház szertartásai szerint a helyheli felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunytnak lelki üdvéért október hó 5-én, délelőtt 10 órakor fog a helybeli főtiszt. Minorita-atyák szentegyházában az egék Urának bemutatni. Pihenése csendes, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1921. szeptember hó 28-án. Horváth Lipót, testvére. Horváth Lipótné szül. Belsán Zsófia, Löw György és neje szül. Belsán Mária, Belsán Antal és neje szül. Hárioh Mária, Belsán Eduárd és neje, sógorai és sógornői. Horváth Géza, Horváth Lipót, Belsán Eduárd, unokaöccsei.

Ugyiszintén számos más közeli és távoli rokon, a szaktársak, jóbarátok és jóismerősök nevében is. 3527

Bogsch Gynla „Kegelet” díszmetkezési vállalat Arad, Str. I. I. Bratianu (Weitzer J.-utca) 7.

Erdősi Baiersdorf Nándorné sz. Küssler Renee úgy a maga, mint gyermekei Terus és Gyuri, valamint az egész rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy szerett felejtethetlen férje

erdősi Baiersdorf Nándor

legszebb férfikorában hosszas szenvedés után övéinek mégis váratlanul f. hó 26-án elhunyt. Temetése e hó 28-án d. u. 4 órakor lesz az evangélikus vallás szertartása szerint a gyászházból.

Sebesul-Sasesc, 1921. szept. 27 3821

Apró hirdetések.

Levelezés.

„ROMEO” jeligére levél van Wallinger hirdetőjében. 11136

MELYIK díszkrét uriember volna hajlandó megismerkedni két fiatal, fess urhölgygel. Leveleket „Barna, szőke hölgy” jeligére Wallinger hirdetőjébe kérek. 11136

LAKÁSSAL bíró elvált fiatal asszonyka idősebb uriember barátságát keresi, ki őt támogatná. Leveleket „Flavia” jeligére Wallinger hirdetőjébe kérek. 11136

MELYIK aranys kisleány volna hajlandó kellemesen elföltetni estéit fiatal emberrel, kinek estéi unalmasok és szabaddok. Sürgős választ lehetőleg fényképpel e lap kiadójába kér „Díszkrét” jeligére. 3823

MELYIK gavallér uriember segítené ki egy fiatal leányt kétségbeesett helyzetéből nyolczer Lelei? Leveleket „Örök halára kötelez” jeligével Wallinger hirdetője továbbit. 11137

Alkalmazás.

MINDENES azonnal felvétetik Strada Consistorului (Batthyány-utca) 23. 5076

BEJÁRÓ FŐZŐNŐ ajánlkozik jobb házakhoz. Cim Wallinger hirdetőjében. 11137

HÁZMESTERNEK keresetük középkorú, gyermektelen házaspár. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11136

VIZSGÁZOTT ápolónő betegekhez ajánlkozik, esetleg éjszakára is megy. Strada Granitei (Határ-utca) 11. 11137

FIATAL kereskedő segéd vegyes szakmában jártas, románul is beszél állást keres. Vidékre is elmegy. Cim a kiadóhivatalban. 3815

JÓ BIZONYÍTVÁNYOKKAL rendelkező szakácsnő azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 400

FODRÁSNŐ és manikűröző nő házakhoz ajánlkozik. Cimeket a kiadóhivatalba kér. 3812

ÜGYVÉDI IRODÁMBA jó gépiró, román nyelvet bíró irnokot keresek. Írásbeli ajánlatokat kérek. Cim a kiadóhivatalban. 3813

KERESKEDŐSEGÉD. 27 éves nő, fűszer-, csemege és festék szakmában teljesen jártas október hó 15-ére állást óhajl cserélni. Szíves megkeresést kér „Munkaszerető” jeligére a kiadóhivatalba. 3814

SZAKÁCSNŐ jó fizetéssel felvétetik. Cim Kelet hírlapiroda. 11087

DIESEL gépészti keresünk több évi gyakorlattal, megfelelő vizsgálati és szorgalmi bizonyítványokkal. Ajánlatok Kelet hírlapirodához. 11087

ÜVEGES SEGÉD, aki ügyes képergetező és elárúgó is, a román német és magyar nyelvet bírja, azonnal felvétetik. Ajánlatok fizetési igény és eddigi működés megjelölésével Szameth Robert Lugoj. „Üvegudvar” küldendők. 3819

VARRÓLEÁNYOK felvétetnek Stern Testvéreknel Strada Metianu (Forray-utca) 2. 11136

HÁZVEZETŐNEK ajánlkozik a háztartás összes teendőiben jártas özevgy urinő. Cime Wallinger hirdetőjében. 11138

NÉMET-MAGYAR nevelőnőt keresek gyermekeim mellé. Ugyanott fejni tudó megbízható minden nő magas fizetéssel felvétetik. Str. Pescarului (Thököly Imre-utca) 45. 11138

URILEÁNY nagyobb gyermekek mellé keresetük. Cim a kiadóhivatalban. 11137

GAZDASSZONYNAK ajánlkozik háztartás minden ágában jártas középkorú nő. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11137

ÖNÁLLÓ KOROSABB ESZTERGÁLYOS keresetük előnyös feltételek mellett állandó állásba egy faárgyár eszterga-osztályához. Ajánlatokat „H” alatt e lap kiadóhivatalához intézendők. 11084

Lakás.

KERESEK egy különbejáratu bútorozott szobát konyha használattal. Cim a kiadóhivatalban. 3807

BUTOROZOTT szobát keres konyhával vagy konyahasználattal fiatal házaspár. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11136

BELVÁROSBAN uricsaládnál különbejáratu szobát lehetőleg fürdőszobával keres garcon ember. Cim Wallinger hirdetőjében. 11136

BUTOROZOTT 2-3 szobás teljes lakást esetleg lakásrészben keresek. Cim Kelet hírlapirodához. 11087

Vétel és eladás.

BABAKELENGYE, gyönyörű eladó. Vargáné Strada Pescarului (Thököly Imre-utca) 29. 3825

KONCERTZONGORA fekete, rövid, eladó Szirmai-ügynőknél. Str. Tribunal Axente (Damjanich-utca) 14. 3825

PERZSAKABAT, keveset használt, jutányosan eladó. Megbízásból Löwy szücsnél. Strada Bucur (Eötvös-utca) 16. 3825

PERZSASZÖNYEG gyönyörű, új 155x300 eladó. Megtekinthető Szirmai-ügynőknél. Strada Tribunal Axente (Damjanich-utca) 14. 3825

ELADÓ ezüst táca, ezüst olajtartó, ágyszerű függönyel, ágynemű polypárná, tollpárna, róka prém garnitúra, sejtendő kézimunkák, gramophon, fürdőkád, dominó, dísztükör, vaságy nagyteknő, anlikóra asztal, deák-felöltő és husdaráló. Megtekinthető délelőtt 11-1-ig, délután 2-5-ig Str. Consistorului (Batthyány-utca) 19. 3820

MÉHES eladó az utvinisi (ötvenes) állomáson. 3808

EGY elegáns, alig használt gyermekkoscsi eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3810

GYERMEKÁGY matraccal, divány, garderober szekrény és fal szimpla, dupla ajtó ablakok és más bútordarabok eladók Bul. Regele Ferdinand 13. 11136

SALVATOR ásványvíz érkezett Kardos ásványvízkereskedőhöz. Bekapcsolt telefon 686. 3822

EGY SZOBA, konyha és speiz berendezés eladó Str. Mihai Cogalniceanu (Mikes Kelemen-utca) 35. 11137

ZONGORA bécsi gyártmányu, jutányos árért eladó. Cim Wallinger hirdetőjében. 11137

TEKERCS CSOMAGOLÓPAPIR, v6-könyv, kapható Kuleszer könyvkereskedésében Dobó-u. 10671

VEHET, eladhat cserélhet modern és régi műtárgyakat, képeket, szobrokat, szőnyegek, porcellánokat, antik bútorokat a Szépművészeti Szalonban, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Orttutay-palota. Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

Ingatlan.

ELADÓ Strada Mozdony-utca 10. sz. ház, mely két utcai szoba előszoba, és mellékhelyiségekből áll. 3811

ISKOLAKÖNYVEK

tartós és olcsó

BEKÖTESET VALLALJA

az

„Aradi Közlöny”

könyvkötészete.

Ellátás.

KÉT FIATAL EMBER urfi családnál jó házikosztót kaphat. Egy teljes ellátást. Bővebbet Bul. Reg. Maria (Andrássy-tér) 3. II emelet 3. sz. 310

Üzletek.

JÓFORGALMU vendéglő vasut közelében eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11137

Különféle.

FÖLDSZINTES műhelynek alkalmas helyiséget udvarhasználattal együtt keresek. Bővebbet Kelet hírlapiroda. 11087

EZERJÓFU gyomorelixir, páratlan hatásu szer gyomor és bél bántalmak, étvágytalanság, hányinger, fejfájás, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógyszertár Aradon. 10831

Regatul Romania, Iudicatoria de ocol Siria.

Nr. 1463—1921.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Subsemnatul esmisi iudecatoresc in sonul Art. 102. al legii LX. din 1881. respective Art. 19. al legii XLI. din 1908. prin aceasta publica ca in urma decisiului Tribunalului Arad Nr. C. I. 2480—1921. pentru esradare mobilelor si acces, efepuindu se in 2. Septembrie 1921. executiunea de esconfortare in favoarea soției lui Petru Engelhardt din Panoța repr. prin dr. Emilin Zoltan advocat in Panoța contra lui domiciliat in comuna Panoța miscatoarele sechestrafe si prefulte in 1000 lei, si anume cucuruc de cocian cari se vor vindute prin licitatie publica.

Deci in urma decisiului de sub Nr. 1463—1921. iudecatoriei de ocol Siria pentru incasarea pretenziune spēsele de 700 lei stabilite pana aspezi se defige terminul de licitatie pe 7 Octombrie 1921. oare 3 d. m. in comuna Panoța la locuinta armariului si la acuzo comparatori se invita cu acea observare ca miscatoarele sa vor vunde in senzul Art. de legii LX. din anul 1881. §-ului 107. 108. pe langa solveri in bani gata, in caz de lipse si sub pretul estimat.

Intrucat miscatoarele mintunata sunt sechestrafe sau supra sechestrafe si din partea altera si acestia si-au castegit drept de esceptare licitatie se ordona in senzul §. 20. al legii XLI. 1908. si in favorul acelor.

Siria. la 25. Septembrie 1921. 3818

LUDOVIC FLOSZ,
cancelist ca esmisi iudecatoresc.

Gsunya nők szépek,
szép nők szebbek
lesznek a HAJÓS-féle
DORÉ-CRÉME

használat után. 10175
Hajfestő „Melogen”
ellamert legjobb gyártmányu fekete es barna színekben. Ára 35 K. Fentli eserek kaphatók
Hajós gyógytárban
Aradon, Bulv. Regina Maria 22.

784 VARGA és ROSENFELD
villanyszerelők. 3817
bekapcsolt telefon száma.

VENDÉGLŐMET

egy I. oszt. modern BODEGARA óhajtom átalakítani, ehhez 80.000 Lei készpénzzel rendelkező TARSAT keresek, esetleg vendéglőm minden elfogadható árért eladó.

Bővebbet WALLINGER hirdetőjébe (Földes-patika kapujával szemben). 11188

7 kat. hold fajbortermő szőlő

gyönyörű 8 szobás stb. új villával, urilakberendezéssel, melléképülettel, pince hordókkal, felszereléssel, idei kitűnő természettel, elutazás miatt eladó. Érdeklődők „Kitűnő vétel” jeligére

WALLINGER hirdetőjébe (Földes-patika kapujával szemben) írjanak. 11188

ASZTALOS

gép munkás, ki asztalos szerszámok készítését érti, állandó állásba keresetük. Ajánlatok: „H” adóhivatalába intézendők. 11085

Értesítés.

Értesitem a t. hölgyközönséget, mászerint női divat- és confection műtermemet a mai naptól kezdve ismét üzembe helyeztem, ahol a legelegánssabb kivitelű női ruhák és ostiumok lesznek elkészítve. Leányok varrásra és szabászatra taníttatnak. Tanuló és ügyes varróleányok felvétetnek. Szíves pártfogást kér: Erdélyi Andorné, Arad, Str. Bariltu (Rákóczi) 4.

HIRDET MENY.

A periamosi dohánytermelési főnökség a Cluj Dir. Reg. al R. M. S. 1944—1921. sz. rendelete alapján 1 darab peļovat fog elárvereztetni.

Az árverés, az aradi lópiacn 1921. október hó 4-én délelőtt 10 órakor lesz megtartva. A kikiáltási ár 500 Lei.

Az árverezők kötelesek a megjelölt napon és helyen a kikiáltási árnak 10%-át vagyis 50 Lei bántópnzt letétbe helyezni.

Arad. 1921. szeptember 26.
Dohánytermelési ker. főnök:
3809 FISCHER ADAM.

Kölcsönöket,

a lehető legolcsóbban azonnal folyósítok.
Házaknak

eladását és vételét előnyösen közvetítem: 2948

Herzog Sándor

bankbizományi irodája Weltzer I.-u. 15.

Mielőtt téli felöltő szük-
ségletét beszerzi, tekintse meg

JULIU PLESZ GYULA

női és gyermekruha áruházát

ARAD, Strada Pirlol Nr. 3.
Vörösmarthy-u. a Színház épület
hátsó bejáratával szemben. 8930

Külön mértékosztály!